

מחמד צואלחה, פעיל בכיר בחמאס המתגורר בלונדון, ממשיך ליטול חלק בפעילות מדינית הנתמכת ע"י חמאס

24 ינואר 2019

כללי

◀ **מחמד כאט'ים צואלחה**, פעיל חמאס בכיר המתגורר בלונדון, ממשיך בפעילותו המדינית מטעם חמאס. לאחרונה השתתף צואלחה בכנס באיסטנבול (יחד עם שני פעילי חמאס נוספים), שנועד לפגוע בלגיטימיות של פיזור המועצה המחוקקת ע"י אבו מאזן (מהלך שנגדו מנהלת חמאס מערכה מדינית, תעמולתית ומשפטית). במהלך הכנס הקפיד מחמד צואלחה לשמור על "פרופיל נמוך", להערכתנו כדי שלא "למשוך אליו אש" בבריטניה (כפי שאירע לאחר השתתפותו במשלחת בכירה של חמאס, שביקרה במוסקבה בספטמבר 2017).

◀ גם בבריטניה הוריד צואלחה "פרופיל" בפעילותו הפומבית מאז חשיפת נסיעתו למוסקבה. בין השאר הוא התפטר מחברותו בחבר הנאמנים של מסגד פינסברי פארק, שבצפון לונדון המזוהה עם פעילות תנועת האחים המוסלמים (התנועה שממנה צמחה חמאס). התפטרותו באה למרות שחקירת רשם העמותות הבריטי, שנפתחה בעקבות חשיפת השתתפותו במשלחת חמאס למוסקבה, העלתה כי צואלחה לא ביצע כל עבירה משום שעצם חברותו בחמאס אינה מהווה עבירה על החוק הבריטי (בבריטניה אסורה רק פעילותה של הזרוע הצבאית של חמאס, ולא של הארגון כולו). ניצול אדמות בריטניה לפעילותו של צואלחה בשורות חמאס מתאפשרת בשל העדר הגדרת חמאס כולה כארגון טרור בבריטניה, וצמצום ההגדרה לזרוע הצבאית בלבד (בניגוד לארה"ב למשל, שבה מוגדרת חמאס כולה כארגון טרור).

על רקע העדר פעילות מנע אפקטיבית של שלטונות בריטניה התרשמותנו היא, שבריטניה ממשיכה לשמש כמרכז אירופאי של פעילות תנועת האחים המוסלמים וחמאס, הגם שהפעילים המצויים בה מקפידים לפעול בזהירות, מבלי לחשוף את זהותם האמתית. פעילות זאת מתבצעת הן במישור התודעתי הפנים-בריטי (הפצת האסלאם הרדיקלי מבית מדרשם של האחים המוסלמים בקרב הקהילה המוסלמית בבריטניה); והן במישור האנטי-ישראלי (ארגון משטים, הפצת תעמולה השוללת את קיומה של מדינת ישראל, קידום BDS ולוחמה משפטית נגד ישראל).

מחמד צואלחה - נתוני רקע

◀ מחמד כאט'ים צואלחה הינו פעיל בכיר בתנועת חמאס, הממלא תפקידים מדיניים בתנועה. בתחילת שנות התשעים של המאה הקודמת הוא עקר לבריטניה בה הוא מגלה פעלתנות אנטי-ישראלית ענפה, יחד עם פעילי חמאס נוספים ותנועת האחים המוסלמים, שמצאו מקלט בבריטניה. צואלחה מילא בעבר תפקיד מרכזי בשיגור שיירות סיוע ומשטים לרצועת עזה ותרם להפיכת בריטניה למרכז האירופי הבולט של מתקפת

הדה-לגיטימציה נגד ישראל. הוא מילא תפקיד מרכזי בהקמה והפעלה של ארגוני חזית של תנועת האחים המוסלמים ותרם בכך להטמעת האידיאולוגיה האסלאמית רדיקלית של חמאס והאחים המוסלמים בקרב הקהילה המוסלמית בבריטניה¹.

מחמד צואלחה, לצד צמרת הנהגת זרם תנועת האחים המוסלמים ברחבי העולם, נמנו על מקימי "הקמפיין הבינלאומי נגד תוקפנות" (Global Anti-Aggression Campaign), מסגרת-על לשיתוף פעולה ותיאום אסטרטגי אנטי-מערבי ואנטי-ישראלי של מאות מנהיגים אסלאמיסטים-סונים סלפים, סלפים-ג'האדיים, אנשי תנועת האחים המוסלמים וחמאס שהייתה פעילה בעיקר בין השנים 2003-2016. לפחות שבע דמויות מרכזיות בפעילות ה"קמפיין" הוגדרו כפעילי טרור על-ידי ארה"ב ו/או האיחוד האירופי, בעיקר בשל תמיכה וסיוע לאלקאעדה².

השתתפות מחמד צואלחה בכנס מדיני פרו-חמאסי, שנערך באיסטנבול

מחמד צואלחה משתתף בשליחויות מדיניות מטעם חמאס בזירות הפעילות של התנועה בחו"ל: ב-19 בספטמבר 2017 היה צואלחה חלק ממשלחת בכירה של חמאס שביקרה במוסקבה, כאחד מנציגי יהודה ושומרון. ב-9 בינואר 2019 השתתף צואלחה יחד עם פעילי חמאס נוספים בכנס מדיני פרו-חמאסי, שנערך באיסטנבול ע"י גוף בשם "הקואליציה הבינלאומית לתמיכה בפלסטין" (ILCP)³. הכנס הוקדש לבחינת ההיבטים המשפטיים של פיזור המועצה המחוקקת ע"י הרשות הפלסטינית, מהלך שחמאס לו מתנגדת בתוקף ושנגדו היא מנהלת מערכה מדינית, תעמולתית ומשפטית.

¹ פרוט ראו פרסום מרכז המדע מה-19 באוקטובר 2017: "במשלחת חמאס שביקרה לאחרונה ברוסיה השתתף חבר הלשכה המדינית מחמד צואלחה המתגורר מאז 1990 בלונדון ומקים בה פעילות אנטי-ישראלית עניפה".

² Steven Merley, The Global Anti-Aggression Campaign 2003-2015: A Global Muslim Brotherhood, Salafi and Jihadi alliance against the West, February 2017. https://www.globalmbresearch.com/wp-content/uploads/2017/02/Global_Anti-Aggression_Campaign_2003-2016.pdf

³ **International Legal Coalition For Palestine**, בראש גוף זה עומד ד"ר אניס פוזי אלקאסם, אקדמאי שרכש השכלה בארה"ב. אלקאסם ניהל בזמנו את תיק המאבק בגדר מול בית הדין הבינלאומי לצדק. הוא נכלל בצוות הפלסטיני לשיחות מדריד אך התפטר לפני ניסוח הסכמי אוסלו. ד"ר אניס אלקאסם מביע דעות המערערות על הלגיטימציה של אבו מאזן.

משתתפי הכנס באיסטנבול שארגן ILCP בהשתתפות בכיר חמאס מחמד צואלחה. מימין: צואלחה (עומד רביעי משמאל). משמאל: צואלחה יושב כשגבו למצלמה (אתר הוועידה העממית של הפלסטינים בחו"ל, 9 בינואר 2019; אתר arabi21, 9 בינואר 2019)

בכיר חמאס מחמד צואלחה (ראשון מצד שמאל) מצטלם עם משתתפי הכנס באיסטנבול. לצידו עומד ד"ר אניס קאסם העומד בראש ILCP (אתר racamp.net, 9 בינואר 2019).

◀ הכנס באיסטנבול היה אחד מהמהלכים, שבהם מעורבת חמאס, המכוונים נגד החלטת הרשות הפלסטינית על פיזור המועצה המחוקקת. זאת תוך עקיפת אש"ף וחבירה לאישים פלסטינים ב"פזורה" המתנגדים לאבו מאזן ולמשפטים ירדנים המגלים מעורבות בזירה הפלסטינית⁴. בכנס באיסטנבול השתתפו לפחות **שלושה פעילי חמאס: מחמד צואלחה**, פעיל חמאס המתגורר בבריטניה; **מחמד פרג' אלע'ול**, פעיל חמאס ברצועה, ו"ר הועדה המשפטית במועצה המחוקקת ומי שהיה שר המשפטים בממשלת אסמאעיל הניה; **ומרואן אבו ראס**, פעיל חמאס בכיר ברצועה, איש דת ודרשן, חבר המועצה המחוקקת ויו"ר "איגוד חכמי הדת בפלסטין" (בנו עאצם אבו ראס היה פעיל בזרוע הצבאית של חמאס. הוא נהרג בתקיפת חיל האוויר הישראלי בעזה בשנת 2005). כמו כן השתתפו בכנס **שני עורכי דין ירדנים** במטרה להקנות לו מימד משפטי ומקצועי.

פעילי חמאס שהשתתפו בכנס ILCP באיסטנבול

⁴ שני המשפטים הירדניים שהשתתפו בסימפוזיון: עורך הדין **מחמד נגיב אלרשדאן**, שניהל את הצוות המשפטי בהגנה על צדאם חסין, חבר איגוד עורכי הדין בירדן; ועורך הדין הירדני **עבדאללה חראחשה**, מומחה לחוק הפלסטיני ולדין בינלאומי.

מימין: מרואן אבו ראס (דף הפייסבוק של ד"ר מרואן אבו ראס, 26 בספטמבר 2017) משמאל: מחמד פרג אלע'ול, חבר המועצה המחוקקת מטעם חמאס (דף הפייסבוק של ערוץ אלקדס, 1 באוגוסט 2018).

מחמד צואלחה (ערוץ אלחואר ביוטיוב, 15 בינואר 2019)

◀ נראה לנו, כי בכנס באיסטנבול השתדל מחמד צואלחה לשמור על "פרופיל תקשורתי נמוך", כדי שלא "למשוך אליו אש" בבריטניה בשל מעורבותו בפעילות פרו-חמאסית (כפי שקרה לאחר ביקורו במוסקבה). בשל כך לדעתנו, שמו של צואלחה לא הוזכר בידיעות האינפורמטיביות שסיקרו את הכנס. הוא גם בחר לשבת הרחק משולחן המכובדים, עם גבו למצלמה. כמו כן אין בידינו מידע באם נשא צואלחה דברים במהלך הכנס. מחמד אלע'ול ואבו ראס ניצלו את הכנס לפגישה עם בולנט ילדרים, ראש ארגון HHI, הדמות הדומיננטית במשט ה"מרמרה". לעומת זאת, נראה כי צואלחה לא השתתף בפגישה, להערכתנו כדי שלא להבליט עצמו יתר על המידה.

התפטרותו של מחמד צואלחה מחבר הנאמנים של מסגד פינסברי פרק

◀ מסגד פינסברי פארק, שבצפון לונדון הינו מסגד, שבשנות התשעים של המאה הקודמת היה ידוע לשמצה, בשל האמאם הג'האדיסטי שלו אבו חמזה (תומך אלקאעדה, שהוסגר לארה"ב ומרצה כיום מאסר עולם בניו יורק). בעקבות השתלטות מוסלמים ג'האדיסטים קיצוניים על המסגד פוזר חבר הנאמנים שלו ומונה לו חבר

נאמנים חדש מקרב חברי גופים המזוהים עם פעילות תנועת האחים המוסלמים בבריטניה⁵. מאז שנת 2010 כיהן מחמד צואלחה כאחד מששת אנשי חבר הנאמנים של המסגד. בעקבות מידע שפורסם לפיו צואלחה הינו חבר הלשכה המדינית של חמאס וכי השתתף בביקור ברוסיה (אוקטובר 2017) **נפתחה נגדו חקירה ע"י רשם העמותות הבריטי.**

מסגד פינסברי פארק (FPM)
(דף הפייסבוק של מסגד פינסברי פארק, 6 ביוני 2017).

◀ חקירת רשם העמותות העלתה, כי **מחמד צואלחה לא ביצע כל עבירה משום שבבריטניה אסורה רק פעילות הזרוע הצבאית של חמאס, ולא של הארגון כולו**⁶ (בניגוד לארה"ב ולא יחוד האירופאי המגדירים את חמאס כארגון טרור). עם זאת **צואלחה התפטר מתפקידו במועצת הנאמנים של המסגד** בשל מה שהוגדר מחויבותיו במסגרת עבודתו האינטנסיבית ("**due to his intensive work engagements...**") (הטיימס, 11 בינואר 2019). **נראה כי בעקבות בדיקת רשם העמותות מחמד צואלחה, "הוריד פרופיל" גם בפעילותו הפומבית במוסדות אחרים** (ככל הנראה פרש צואלחה מחברותו בדירקטוריונים ובעמותות המזוהים עם האחים המוסלמים).

המשך הופעותיו של צואלחה בערוץ אלחואר המזוהה עם תנועת האחים המוסלמים

◀ מחמד צואלחה **מרבה להופיע בערוץ אלחואר**. זהו ערוץ טלוויזיה לווייני, הפועל מלונדון **ומזוהה עם תנועת האחים המוסלמים**. בהפעלת הערוץ מעורבים בין השאר **ד"ר עזאם אלתמימי**, פעיל האחים המוסלמים, שמצא מקלט בבריטניה בשנות התשעים של המאה הקודמת; **וזאהר ביראוי**, פעיל חמאס בבריטניה המשמש

⁵ Robert Lambert, Countering Al-Qaeda in London: Police and Muslims in Partnership, Hurst & Co, London, 2011, p. 112

⁶ הזיהוי של צואלחה כפעיל מדיני אינו מדויק, באשר **בחמאס ממלאים לעיתים פעילים "מדיניים" משימות בעלות אופי צבאי-טרוריסטי בעוד שפעילים "צבאיים" ממלאים משימות מדיניות**. בעברו (סוף שנות השמונים של המאה הקודמת) שימש מחמד צואלחה כפעיל הצבאי הבכיר של חמאס ביהודה ושומרון והיה מעורב בהקמת מפקדת יהודה ושומרון של חמאס. בתוקף תפקידו הוא הנחה מפקדי אזורים בחמאס להקים התארגנויות צבאיות והפך מבוקש ע"י שירותי הביטחון הישראליים. הוא נמלט לירדן (אוקטובר 1990) באמצעות תיעוד זיוף וממנה המשיך לבריטניה, בה הוא מתגורר עד היום. בתחילת שנות התשעים של המאה הקודמת נהג מחמד צואלחה לנוע בין ארה"ב, בריטניה, ישראל, יהודה ושומרון ורצועת עזה, לשם העברת כספים, שמקורם בארה"ב שנועדו לתמוך בפעילותו הטרוריסטית של חמאס. בשל כך הוגש נגדו בשנת 2003 כתב אישום בארה"ב (ראו פרסום מרכז המידע מה-19 באוקטובר 2017).

כמפיק ושדרן בערוץ (בנוסף לפעילותו במוסדות המזוהים עם האחים המוסלמים ומעורבותו בפעולות אנטי-ישראליות).

מחמד צואלחה מנחה תוכנית אולפן בערוץ הטלוויזיה אלחואר, שעסקה בנושא האסלאם הפוליטי, הוא הוצג בשמו (מימין) אך ללא הגדרת תפקיד כלשהו (ערוץ אלחואר ביוטיוב, 15 בינואר 2019)